

خبراول

یادداشت حبیب احمدزاده درباره ماشین روز قیامت اسرائیلی

کسب‌وکار: مرگ!

حبیب احمدزاده، فیلمنامه‌نویس و داستان‌نویس، طی یادداشتی به انتشار فیلمی درخصوص سامانه اسطوخودوس اسرائیلی عکس‌العمل نشان داد: هشداری برای امنیت جهانی همه‌ماساده‌دلان شرقی که از گوشی همراه و نرم‌افزارهای گوگل استفاده می‌کنیم.

در زمان جنگ ایران و عراق، خمپاره‌اندازهای محدود خودی در شهر محاصره‌شده آبادان با وضعیت دشواری روبه‌رو شدند، به این شکل که با هر شلیک برای جلوگیری از آتش‌باری دشمن بر مردمان محاصره‌شده شهر مورد اصابت بسیار نزدیک و دقیق توپخانه سنگین ارتش یعنی قرار می‌گرفتند که بعدتر مشخص شد این برتری دشمن به واسطه استفاده از رادار موقعیت‌یاب شلیک بسیار پیشرفته‌ای به نام «سامبلین» صورت می‌گرفت که به‌وسیله غرب در اختیار صدام قرار گرفته بود که خاطره‌اش را در کتاب «شطرنج با ماشین قیامت» آورده‌ام. بعد از گذشت دهه‌ها، این گزارش را دیدم که در کشتار وحشتناک و فجیع مردم غزه، ارتش اسرائیل با دهشتناکی به جای سخت‌افزارهای قدیمی از ماشین قیامت خاص نرم‌افزاری خود با استفاده از هوش مصنوعی شرکت گوگل رونمایی کرده که بسیار جنایتکارانه‌تر و غیرمردمی‌تر از رادار سامبلین یعنی هاست و آن اینکه به‌جای قبضه شلیک‌کننده، تمامی آدم‌های غزه را بی‌هیچ ترجمی رتبه‌بندی کرده و به‌صورت اتوماتیک دستور کشتار می‌دهد. این خصیصه تصمیم‌گیری سیستم موسوم به اسطوخودوس به‌جای عامل انسانی قاتل، باعث شده تا خون‌سردی کامل در کشتار برای نظامیان اسرائیلی ایجاد شده و بار گناه عاطفی کشتار زنان و کودکان را از روان خود برداشته و به گردن هوش مصنوعی بیندازند. لازم به ذکر است که در زمان جنگ ویتنام نیز ارتش آمریکا با مهمات‌های موسوم به «شلیک‌کن و فراموش‌کن» سعی در فرار عاطفی برای خلبان‌های رانکننده موشک از کیلومترها دورتر بر مواضع ویت‌کنگ‌ها داشت که با فراگیری تصاویر تلویزیونی و دیده‌شدن جنجالی این کشتارها توسط مردم کشورشان، باعث خنثی‌شدن این ترفند و تظاهرات‌های ضد جنگ در آمریکا و در نتیجه سقوط دولت لیندون جانسون شد. و اکنون این اسرائیل است که به روش پیچیده‌تر تصمیم‌گیری نهایی نرم‌افزار و ماشین به‌جای انسان رسیده است.

موسیقی

توضیح وزارت ارشاد درباره لغو کنسرت‌های بوشهر

مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به لغو کنسرت‌های موسیقی در بوشهر گفت که این کنسرت‌ها طبق مجوزهای قانونی برگزار خواهد شد. به گزارش ایرنا، در پی اخباری که هفته گذشته درباره لغو کنسرت‌های موسیقی پاپ در بوشهر منتشر شد - و پیش از آن هم در اسفندماه سال گذشته اختتامیه کنسرت‌های موسیقی نواحی ایران با عنوان «فستیوال کوچک» در بوشهر لغو شده بود- مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از برگزاری کنسرت‌های موسیقی در بوشهر طبق مجوزهای قانونی خبر داد. این مقام فرهنگی درباره لغو اختتامیه «فستیوال کوچک» گفت که اختتامیه این فستیوال توسط نهاد متولی رویداد برگزار نشد، وگرنه اداره کل بوشهر تمامی شرایط را برای برگزاری اختتامیه «فستیوال کوچک» فراهم کرده بود. درباره لغو کنسرت‌های دو خواننده پاپ در بوشهر نیز امیرحسین سمیعی گفت: «کنسرت آرمان گرشاسبی به دلیل سوءتفاهمی که بین اداره اماکن و شرکت کنسرت‌گذار ایجاد شده بود، لغو و به تاریخ دیگری موکول شد و مجوز کنسرت معین زندی نیز تاکنون اصلا صادر نشده است که بخواهد لغو شود. در حال حاضر، مشکل برگزار نشدن کنسرت در بوشهر حل شده است. جشنواره فرهنگی هنری «خلیج فارس» نیز از دیپشست‌ماه امسال در بوشهر برگزار خواهد شد.

یازمهریان

کامل‌ترین کتاب درباره شهید طهرانی مقدم

معصومه سپهری از اتمام و انتشار کتاب «مرد ابدی»، مفصل‌ترین کتاب درباره زندگی و خاطرات شهید حسن طهرانی مقدم در سه جلد خبر داد. به گزارش خبرگزاری تسنیم، معصومه سپهری، نویسنده، از اتمام کتابی درباره شهید حسن طهرانی مقدم، پدر موشکی ایران، خبر داد و گفت که کتاب «مرد ابدی» با مشارکت خبرگزاری تسنیم و انتشارات شهید کاظمی منتشر و در نمایشگاه کتاب تهران برای اولین بار توزیع خواهد شد. به گفته این نویسنده، «این کتاب به پیشنهاد خانواده و پیگیری دوست شهید، آقای مقدم فر که مسئول فرهنگی سپاه بودند، آغاز شد. من گرچه واقعا دلم می‌خواست کاری بزرگ و خاص انجام دهم، اما واقعیت، زندگی‌ام اجازه نمی‌داد چنین آرزویی برپورازم. از سوی دیگر، با توجه به بزرگی شخصیت و کار شهید طهرانی مقدم، در خودم جرأت و قابلیت انجام یک کار خوب و کامل برای ایشان را نمی‌دیدم. حتی وقتی این دعوت از سوی عزیزان ایشان اتفاق افتاد، تا چند هفته اصلا نمی‌خواستم جواب قطعی بدهم. اینکه چطور این کار با جدیت شروع شد، ماجرای خاصی دارد که فعلا بماند.»

بزرگداشت استاد جواد محقق

دبیر پانزدهمین دوره جشنواره شعر کودک و نوجوان رضوی از بزرگداشت استاد جواد محقق در همدان خبر داد. به گزارش خبرگزاری خبرآنلاین، سیداحمد میرزاده با بیان اینکه جشنواره شعر کودکان و نوجوان رضوی امسال پانزدهمین دوره خود را می‌گذراند، اظهار داشت که این دوره تفاوت‌های عمده‌ای با دوره‌های قبیل خواهد داشت که از جمله آن اجرای برنامه‌های استانی در طول جشنواره است. به گفته دبیر پانزدهمین دوره جشنواره شعر کودک و نوجوان رضوی، امسال فرصتی برای شهرها و استان‌های دیگر فراهم شده تا اهالی ادبیات کودک و نوجوان در سایر نقاط کشور نیز فرصت عرض ارادت به حضرت رضا(ع) را داشته باشند. در واقع در شهرهایی که به نوعی مرکزی در حوزه ادبیات کودک در کشور داشتند، نشست‌ها و برنامه‌هایی از جمله محافل شعرخوانی اجرا می‌شود که قم، همدان، کرمان، شیراز و تهران از این جمله‌اند. علاوه بر این، در اغلب این شهرها از یک چهره پیشکسوت شعر کودک و نوجوان رضوی هم تجلیل می‌شود.

روایت کارگردان فیلم «پرویزخان» از یکی از بحرانی‌ترین ادوار فوتبال ایران در بحبوحه جنگ

یک جنگ عاشقانه برای گذر از موانع و سختی‌ها!

«پرویزخان» گذشته از مضمون فوتبالی‌اش درباره یکی از خوش‌نام‌ترین چهره‌های تاریخ فوتبال ایران؛ بیشتر از این رو اهمیت دارد که آینه‌ای شده برای ترسیم و تصویر دورانی که گروهی از تندروها - که بعدها علم اصلاحات به دست گرفتند - در هر عرصه‌ای که فکرش را بکنید، داستان‌ها و بحران‌هایی باورنکردنی ساختند. یکی از این مقاطع اواسط دهه ۶۰ بود و بحران بزرگی که با استعفای هم‌زمان ۱۵ بازیکن تیم ملی فوتبال رقم خورد.

[شهروند] چه در زمان جشنواره و چه یک ماه بعد از آن، در اکران نوروزی، «پرویزخان» یکی از محترم‌ترین فیلم‌هایی است که روی پرده آمده. اولین تجربه کارگردانی علی‌ثقفی با داستانی فوتبالی تاریخی؛ درباره یکی از مهم‌ترین و پرحاشیه‌ترین مقاطع زندگی و حرفه‌ای پرویز دهداری که همین موضوع ساده که در فوتبال ایران به عنوان معلم اخلاق شناخته می‌شود، نشانگر جایگاه و بزرگی‌اش می‌تواند باشد. فیلم «پرویزخان» داستان روزهایی را در دهه ۶۰ روایت می‌کند که نام پرویز دهداری با سرمریگری تیم ملی فوتبال دوباره بر سر زبان‌ها می‌افتد و در ادامه هم با استعفای جمعی بازیکنان تیم بحرانی بی‌سابقه‌تر تجربه می‌کند.

آنچه در پی می‌آید؛ خلاصه‌ای از صحبت‌های مفصلی است که در حوالی جشنواره -چندی پیش از آغاز اکران رسمی «پرویزخان»- علی‌ثقفی بر زبان آورده است.

«پرویزخان» را چگونه ساختید؟

من بعد از فیلم‌های کوتاه زیادی که ساخته بودم و جوایزی که در جشنواره‌های مختلف گرفته بودم، زمان زیادی بود که دنبال ساخت فیلم سینمایی‌ام بودم، ولی عملا این اتفاق نمی‌افتاد و هر کاری می‌کردم که فیلم بلندم را بسازم، دفاتر فیلمسازی -که تنها دنبال سرمایه‌گذار بودند- جلو نمی‌آمدند تا اینکه در یکی از جشنواره‌هایی که جایزه گرفتم، با دوستان سازمان اوج برخوردی داشتیم و در آنجا گفتند که علاوه بر شخصیت‌های دفاع مقدسی خواهان فیلمسازی درباره شخصیت‌های ملی هم هستند که در ادامه هم نام پرویز دهداری وسط آمد و من هم که مستند فوتبالی هم ساخته بودم، سعی کردم این فرصت را از دست ندهم و رفتم نشستم به نوشتن فیلمنامه «پرویزخان».

پرویز دهداری را کاملاً می‌شناختید یا این شخصیت در جریان تحقیق شکل گرفت؟

تقریباً تلفیقی از این دو بود. بگذارید اینگونه بگویم که حدود دو سال روی تحقیق و نگارش فیلمنامه «پرویزخان» زمان گذاشتم و در این مدت از هر منبعی که فکرش را بکنید، استفاده کردم، چه از روزنامه‌های ورزشی و غیر ورزشی آن سال‌ها، چه افرادی که ایشان را می‌شناختند یا در جریان اتفاقات آن سال‌ها بودند و حتی دختر و خانواده و شاگردان پرویزخان دهداری و البته رضا وطن‌خواه که در آن زمان نزدیک‌ترین همراه ایشان بود. در کل، در این دو سال مدام در حال کسب اطلاعات بودم.

تحقیقات‌تان فقط درباره دهداری بود یا اینکه بازیکنان مستعفی را هم شامل می‌شد؟

نه فقط با بیشتر آنها صحبت و به اصطلاح دفاعیات‌شان را هم در فیلم مطرح کردم، تحقیقات موارد فرعی‌تری را هم -یعنی غیر از داستان و شخصیت‌ها- شامل بود و مثلاً درباره کاراکترهای دیگر و شرایط اجتماعی و سیاسی آن روزها هم تحقیق کردم.

در نهایت نتیجه تمام این تحقیقات را می‌توان در «پرویزخان» دید. شما خودتان این محصول نهایی را یک فیلم تاریخی می‌دانید یا ورزشی؟

ببینید؛ با اینکه داستان ما ورزشی بود، ولی با این حال، تلاش کردم همه چیز واقعی باشد، برای همین هم تقریباً تمام شخصیت‌های فیلم واقعی هستند، با اینکه به خصوص در مورد شخصیت‌های قطب‌مقابل ماجرا چون تیم خواستم فیلم

ماجرای استعفای بازیکنان

پرویز دهداری که در اواسط دهه ۶۰ تیم ملی را برای حضور در بازی‌های آسیایی ۱۹۸۶ ستول آماده می‌کرد، ظاهراً به‌خاطر سختگیری‌هایی که داشته، با ستاره‌های نامدار تیم ملی دچار اختلاف می‌شود و در ادامه هم ۱۴ بازیکن تیم -که در دین آنها به نام‌هایی چون حمید درخشان، عبدالعلی چنگیز، ناصر محمدخانی، فرشاد پیوس، ضیا عربشاهی، احمد سجادی، غلام فتح‌آبادی، مرتضی فتونی‌زاده و سیروس قایقران می‌توان اشاره کرد- نامه‌ای منتشر کرده و در بازگشت از ستول استعفای جمعی خود را اعلام می‌کنند. این بمب خبری بزرگ که هنوز که هنوز است جنجالی‌ترین رخداد فوتبالی دهه‌های اخیر به شمار می‌آید، بن‌مایه اصلی فیلم «پرویزخان» است. رخدادی که در ادامه، در پیوند با اخلاق‌گرایی خاص دهداری به تشکیل یک تیم ملی با جوانان گننام آن روزها -از جمله احمدرضا عابدزاده، جواد زرینچه، کریم باوی، مجتبی محرمی و صمد مرفاوی- منتهی می‌شود که کم‌کم تبدیل به محبوب‌ترین تیم ملی بعد از انقلاب شده و مقام سوم جام ملت‌های آسیا و در ادامه هم بی‌شمار نتایج ریز و درشت دیگر را به ثبیت می‌رسانند. دورانی که در نهایت در دیدار دوستانه ایران و ژاپن در استادیوم آزادی، زمانی که تعدادی از تماشاگران با گلوله‌های برفی از معلم اخلاق استقبال می‌کنند، به پایان می‌رسد.

مستقیم‌یک نفر خاص را نشان نبرود، اسم‌ها را عوض کردیم و البته کمی هم کاراکترها را تغییر دادیم. به هر حال، ما که نمی‌خواستیم یک فیلم جنجالی درباره این اتفاقات بسازیم. در عین حال، این را هم باید بگویم که شخصیت‌هایی مثل احمدرضا عابدزاده، سیروس قایقران، کریم باوی و جواد زرینچه با اسم‌های واقعی‌شان در فیلم حضور دارند.

درباره ماجراهای دیگر چه؟

در این زمینه هم همین‌رامی‌توانم بگویم؛ به‌خصوص با تاکید بر اینکه اتفاقاتی که در فیلم می‌بینید، همه مابه‌ازای بیرونی دارند و به‌طور واقعی اتفاق افتاده‌اند. حالا در این میان، ممکن است بنا به اقتضای خاصی آن را پس و پیش کرده باشیم یا مقطع زمانی آن را تغییر داده باشیم، ولی در اصل همه چیز مبنای واقعی دارد و تنها بر اساس طلب و اقتضای درام ممکن است یک سری چیزها با اندکی تفاوت به تصویر کشیده شده باشد که البته این را هم همان‌طور که گفتیم به نفع درام بوده.

باتوجه به این واقعیت که تاکنون فیلم فوتبالی چندان خوبی ساخته نشده، باید در زمان ساخت «پرویزخان» -که در قیاس با دیگر فیلم‌های فوتبالی لحظات به مراتب بهتری دارد- سختی‌های زیادی کشیده باشید. نه؟

واقعا و از ته دل می‌گویم که «پرویزخان» فیلم بسیار بسیار سختی بود، با فضایی ناشناخته و تجربه‌نشده، به خصوص از این نظر که باید یک بازی فوتبال را بازسازی می‌کردیم و همان‌طور که می‌دانید، چنین چیزی گفتنش هم ترسناک و دشوار است. در واقع ما در این فیلم دو کار سخت را هم‌زمان داشتیم پیش می‌بردیم. ببینید؛ کسانی که سینما را می‌شناسند، می‌دانند که دکوپاژ و تدوین و خوب از کار درآمدن بازی فوتبال در سینما اگر محال هم نباشد، سخت است. حالا مادر این فیلم نه فقط باید بازی را بازسازی می‌کردیم، بلکه این بازی در سال ۱۳۶۵ انجام شده بود، در فضایی متفاوت و با شخصیت‌ها و قیافه‌ها و لباس‌هایی متفاوت با امروز. این کار سختی‌ها و چالش‌های زیادی داشت و برای اینکه این سختی‌ها و موانع را از میان برداریم، همه بچه‌های گروه واقعا عاشقانه جنگیدند.

انتخاب بازیگران هم باید خیلی سخت بوده باشد...

دقیقاً؛ ما باید کسانی را پیدا می‌کردیم که هم بازیگر باشند، هم شبیه باشند و هم فوتبال بتوانند بازی کنند که کار را بسیار سخت می‌کرد. به‌ویژه که فوتبالیست بودن خیلی مهم بود و حتی به دلیل اینکه برخی از بازیگران، فوتبال بلد نبودند، چند نفری را که بازیگران خوبی هم بودند، مجبور شدیم عوض کنیم.

سعید پورصمیمی را چگونه انتخاب کردید؟

برای ساخت این فیلم، این نکته خیلی مهم بود که نقش دهداری را -که شخصیت پیچیده‌ای بود- یک بازیگر خوب بازی کند، چون در غیر این صورت، این شخصیت چندوجهی و دراماتیک خلق نمی‌شد. برای همین توان بازیگری بازیگر این نقش خیلی مهم بود. کسی که هم بازیگر خوبی باشد و هم اینکه شبیه آقای دهداری باشد و ما به‌خصوص این شباهت را در میان بازیگران خوب سینمای ایران نداشتیم. برای همین هم کیفیت بازی را اولویت اصلی خود قرار دادیم و در نهایت هم رسیدیم به آقای پورصمیمی که حتی اگر شبیه هم نباشد، اما بی‌شباهت به آقای دهداری هم نبود.

فوتبال و سیاست

«پرویزخان» پیوند سیاست و فوتبال را در لایه زیرین متن خود به نمایش می‌گذارد. در واقع یکی از مهم‌ترین دلایل ارزش و اهمیت این فیلم در نمایش گره خوردن اتفاقات سیاسی در شرایط جنگ با رویدادهای ورزشی و دخالت سیاست‌ویان و نظامیان در فوتبال است که باعث شده «پرویز خان» تبدیل به فیلمی کنش‌مند در حوزه سیاسی و اجتماعی شود. در واقع در این فیلم می‌بینیم که چالش‌های پرویز دهداری در تیم ملی تنها و تنها با بازیکنان، کادر فنی و وزارت ورزش نیست، بلکه یک‌سری چهره‌های تندرو در مجلس و دیگر نهادهای سیاسی و نظامی هم -که بر اساس کدهایی که در شعارهای آنها در فیلم می‌بینیم، می‌شود گفت که همان طیفی هستند که بعدها با انکار تندروی‌های خود داعیه اصلاح‌طلبی کردند- با او تضارب آرا دارند و در موافقی بسیار می‌خواهند او را از مسیر حرکت خود برداشته و میدان را به یک مریی بله‌قربان‌گو بپسازند که جرات و جسارت مخالفت با دخالت‌های آنها را نداشته باشد.

فیلمنامه تأثیرگذار، جذاب و قدرتمند علی‌ثقفی صرفاً با همین چند خط انتقادی که به دخالت سیاست در ورزش داشته و البته به خاطر اشاره‌ای که تأثیر فوتبال در حوزه سیاست بین‌الملل را مورد تأکید قرار داده، حرکتی ارزشمند می‌تواند به شمار آید.